

C-334/08. sz. ügy

Európai Bizottság kontra Olasz Köztársaság

„Tagállami kötelezettségszegés – Az Unió saját forrásai – Egyes jogellenes vámengedélyeknek megfelelő saját forrásoknak az Unió rendelkezésére bocsátásának megtagadása – *Vis maior* – A vámhatóságok megtevesztő magatartása – A tagállamok felelőssége – A megállapított jogosultságok külön számlára történő könyvelésének szabályszerűsége”

J. Kokott főtanácsnok indítványa, az ismertetés napja: 2010. április 15. I - 6873

A Bíróság ítélete (második tanács), 2010. július 8. I - 6892

Az ítélet összefoglalása

1. *Az Európai Közösségek saját forrásai – A tagállamok általi megállapítás és rendelkezésre bocsátás*
(1150/2000 tanácsi rendelet, 17. cikk, (1) és (2) bekezdés; 2000/597 tanácsi határozat, 2. cikk, (1) bekezdés, a) és b) pont, és 8. cikk, (1) bekezdés)

2. *Az Európai Közösségek saját forrásai – A tagállamok általi megállapítás és rendelkezésre bocsátás*
(1150/2000 tanácsi rendelet, 17. cikk, (2) bekezdés)
3. *Az Európai Közösségek saját forrásai – A tagállamok általi megállapítás és rendelkezésre bocsátás*
(1150/2000 tanácsi rendelet, 17. cikk, (2) bekezdés; 2000/597 tanácsi határozat, 2. és 8. cikk)
4. *Az Európai Közösségek saját forrásai – A tagállamok általi megállapítás és rendelkezésre bocsátás*
(1150/2000 tanácsi rendelet, 6. cikk, (3) bekezdés, a) és b) pont, és 17. cikk, (2) bekezdés)

1. Az Uniónak az Európai Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló 2000/597 határozat 2. cikke (1) bekezdése a) és b) pontjában említett saját forrásait e határozat 8. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok szedik be, és ez utóbbiak kötelesek e forrásokat a Bizottság rendelkezésére bocsátani. A Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló 94/728 határozat végrehajtásáról szóló 1150/2000 rendelet 17. cikkének (1) és (2) bekezdése szerint a tagállamok megteszik az összes szükséges intézkedést annak biztosítására, hogy az ugyanezen rendelet 2. cikke alapján megállapított jogosultságoknak megfelelő összegeket a Bizottság rendelkezésére bocsássák. A tagállamok kizárólag akkor mentesülnek e kötelezettségük alól, ha ezen összesség beszedésére *vis maior* miatt nem

kerülhetett sor, vagy ha bebizonyosodik, hogy azok behajtása hosszú távon rajtuk kívül álló okok miatt lehetetlen.

E tekintetben valamennyi állami szerv magatartása főszabály szerint felróható az államnak. Valamely szerv magába foglalja mindazon személyeket vagy egységeket, amelyek a szóban forgó állam belső joga szerint ezzel a jogállással rendelkeznek. Az a körülmény, hogy közhatalom gyakorlására feljogosított és ilyen minőségben eljáró személy vagy egység a magatartásával jogot sért, visszaél hatáskörével, vagy szembehelyezkedik a

felettesei utasításaival, nem olyan jellegű, hogy megcáfolhatná e megállapítást.

Bizottság rendelkezésére bocsátásának kötelezettsége alól.

(vö. 34., 35., 39. pont)

(vö. 42., 46., 47., 49. pont)

2. A Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló 94/728 határozat végrehajtásáról szóló 1150/2000 rendelet 17. cikke (2) bekezdésében szereplő *vis maior* fogalma rendkívüli és előreláthatatlan, az arra hivatkozón kívül álló körülményekre vonatkozik, amelyek következményeit a legnagyobb gondosság mellett sem lehet elkerülni. A *vis maior* fogalmát alkotó egyik elem az erre hivatkozni szándékozó személyen kívül álló esemény bekövetkezése, vagyis egy olyan tény megvalósulása, amely e személy beavatkozási szféráján kívül történik.
3. Nem érinti az érintett tagállamnak a megállapított jogosultságok és a késedelmi kamat megfizetésére vonatkozó kötelezettségét az, ha a tagállam vámhatóságai által elkövetett hiba következtében az Unió saját forrásai nem kerültek beszedésre.

Ilyen körülmények mellett az a tagállam, amely elmulasztja az Unió saját forrásokhoz való jogosultságának megállapítását, és a Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló 94/728 határozat végrehajtásáról szóló 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésében foglalt feltételek valamelyikének fennállása hiányában nem bocsátja a Bizottság rendelkezésére a megfelelő összeget, nem teljesíti az uniós jogból és különösen a Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló 2000/597 határozat 2. és 8. cikkéből eredő kötelezettségeit.

A jogellenes engedélyeket kibocsátó vám-tisztviselők magatartása nem minősíthető az azon közigazgatási szerven kívül állónak, amelyhez tartoznak. Nem került továbbá megállapításra, hogy a tagállamnak felróható hivatkozott magatartás következményeit nem lehetett volna elkerülni azon gondosság ellenére sem, amelyet e tagállam tanúsíthatott. Következésképpen e tagállam megalapozatlanul hivatkozik *vis maiorra* a célból, hogy mentesüljön az Unió saját forrásainak a

(vö. 50., 51. pont)

4. A tagállamok azon lehetősége, hogy mentesüljenek az alól a kötelezettség alól, hogy a megállapított jogosultságoknak megfelelő összegeket a Bizottság rendelkezésére bocsássák, nemcsak a módosított, a Közösségek saját forrásainak rendszeréről szóló 94/728 határozat végrehajtásáról szóló 1150/2000 rendelet 17. cikkének (2) bekezdésében foglalt feltételek tiszteletben tartását követeli meg, hanem azt is, hogy a hivatkozott jogosultságokat szabályszerűen a B számlára könyveljék.

A hivatkozott rendelet 6. cikkének (1) bekezdése ugyanis kimondja, hogy a saját források számláit a tagállamok államkincstára vagy az általuk kijelölt testület vezeti. Ugyanezen cikk (3) bekezdésének a) és b) pontja alapján ezen rendelet 2. cikkében megállapított jogosultságokat a tagállamok kötelesek legkésőbb a megállapításukat követő második hónap 19. napja utáni első munkanapon lekönyvelni az A számlákon, ami nem sérti azt a lehetőséget, miszerint ugyanezen időtartamon belül a B számlára könyvelik le azokat a megállapított jogosultságokat, amelyeket „még nem szedtek be” és amelyek tekintetében „nem adtak biztosítékot”, valamint azon megállapított

jogosultságokat, amelyekre nézve „biztosítékot adtak, kifogással éltek, és amelyek esetleg változhatnak a felmerült vita rendezésétől függően.”

A saját források B számlára való könyvelése ily módon kivételes helyzetként értelmezhető, amelyet az a tény jellemez, hogy a tagállamok számára lehetővé válik, hogy vagy ne bocsássák e jogosultságokat a Bizottság rendelkezésére a megállapításukat követően, mivel ezeket még nem szedték be az 1150/2000 rendelet 6. cikke (3) bekezdése b) pontjának jogcímén, vagy az e rendelet 17. cikkének (2) bekezdése alapján mentesüljenek e rendelkezésre bocsátás alól, amennyiben a szóban forgó jogosultságok *vis maior* okán vagy más, nekik fel nem róható okokból beszédhetetlennek bizonyulnak.

E körülményekre figyelemmel e kivételes helyzet fennállásához az szükséges, hogy a megállapított jogosultságoknak a B számlára könyvelését a tagállamok az uniós jog tiszteletben tartásával végezzék.

(vö. 65., 66., 68., 69. pont)